

Teir við tí besta fiskinum kunnu ikki lívbjarga sær

— Ti má okkurt gerast, ásanna lögtingsmenn. Men hvat? Fleiri taka undir við uppskoti Javnaðarflokksins um minstuløn. Men eisini verður mælt til, at økið verði friðað og at broyta stuðulsloggávuna

Okkurt má gerast fyrri at bota um støðuna hjá útróðrum, men um uppskotið hjá Javnaðarflokkinum um eina minstuløn er tað heilt rætta, setti onkur segugumaður spurnartekin við, tá uppskotið var til 1. viðgerð týsdagin.

Men Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin taka undir við uppskotinum. Sjálvstýrisflokkurin var ivingarsamur, meðan helvín av Framburðs- og Fiskivinnuflokkinum tekur undir við uppskotinum.

Tað er kortini ikki tað sama sum, at uppskotið verður samtykt eftir nevndarviðgerð í Fiskivinnunevndini. Eli Nolsøe, úr Sambandsflokkinum, viðmerkti nevnliga, at hann tók undir við uppskotinum, um politiskur møguleiki er fyrri tí. Uttan íva sipar hann til spurningin, um samgongan loyvir samgongulimum at taka undir við uppskotinum.

Skulu mynstra í tvey skeið

Uppskotið hjá Javnaðarflokkinum miðjar ímóti, at útróðarmenn skulu mynstra við øllum deksfærum undir 100 tons. Talan er um tvey mynstringarskeið: frá 1. oktober til endan av desember og frá ársbyrjan til 31. mars. V.o.o. er minstulønin bert galdandi um veturin. Upphæddin er tann sama sum fyrri mynstraðar skipsfiskimenn.

Í logaruppskotinum eru ymiskar treytir og nærri ásetingar. M.a. skulu bátarnir í minsta lagi hava verið úti 18 dagar fyrri at fáa minstuløn. Men frávik kann gerast, um veðrið hevur verið út av lagi ringt.

Manningartalið skal vera millum triggjar og seks mans. Ein kann vera á landi í samband við egnina. Javnaðarflokkurin hevur mett, at ein minstulønarskipan fyrri útróðarmenn fer at kosta einar 25 mill. kr. árliga.

Bygdamennandi og arbeidsskapandi

Útróðurin hevur stóran týdning fyrri nógv pláss í landinum. Útróðurin er bygdamennandi og arbeidsskapandi, tí ofta eru fáir og eingir arbeidsmöguleikar á smáplássunum, og egnin gevur arbeiði til eldri og unglingar. Soleiðis gevur útróðurin eisini tí uppvaksandi ættarliðnum praktiskar royndir í vinnuni, visti Vilhelm Johannesen, framsøgumaður Javnaðarflokksins, á undir umrøðuni av málinum.

— Harafturat hevur útróðurin týdning fyrri búskapin. Útróðarfiskurin er góður — oftast púra feskur — og verður ofta avreiddur bert einar 12 timar, eftir at hann er veiddur. Talan er tí um góðan fisk — og góðskustigi, segði Norðoyattingmaður Javnaðarflokksins.

— Men útróðurin er í eini afturgongd. Heldur hon fram, er vandi fyrri vinnuni. Allir stættir hava onkra trygd, men útróðurin hevur onga. Útróðurin fær minst frá tí almenna. Útróðarmenn veidda mest tosk og hýsu og hesin fiskurin fær litið úr Ráfiskagrunninum. Og línuveiddin fær litið í oljastudningi.

Tora ikki at binda seg til bát

Vilhelm Johannesen visti eisini á, at útróðarmenn tora ikki at binda seg til ein bát, tí vánirnar fyrri eini hampiligari úrtøku eru smáar. Sum dømi nevndi hann heystið í fjør og ársbyrjanina í ár, tá eingin útróðardagur var í mánaðir.

Annars segði framsøgumaður Javnaðarflokksins, at flokkurin hevur ikki nakað beinleiðis uppskot til, hvar peningurin skal fáast, um uppskotið verður samtykt. Men hann visti á, at Javnaðarflokkurin metir, at landsstýrið metir alt ov lágt um inntøkuni á figgjarglógini. Tað sama hendi í fjør, visti Javnaðarflokkurin á. Vilhelm Johannesen segði,

at her skuldu nakrar milliðir verið í heimtan. Annars helt hann, at aðrir útvegir kunnu uttan íva ávísast.

Juul Jacobsen, úr Framburðs- og Fiskivinnuflokkinum, segði, at hann var ikki heilt samdur við uppskotsstillingar, men legði afturat, at hann fer at taka undir við uppskotinum, hóast hann segði seg ongatið hava verið sannað fyrri at fiska fyrri fasta løn.

Hann var annars samdur við uppskotsstillingar í tí, at okkurt má gerast við útróðurin. Juul Jacobsen helt, at opni báturin eigur at koma upp í skipanina, tí nógvir útróðarmenn hava bert opna bátin á at lita.

Loysast í størri heild

Petur Reinert, framsøgumaður Tjóðveldisflokksins, helt, at allur spurningurin um útróðurin eigur at loysast í eini størri heild.

Við tað hugsaði hann um, at talan er ikki bert um ringt veður og pening. Hann visti á, at har bátar áður fingi nógvan fisk, fáa teir ikki 100 pund upp á stampin í dag.

— Hetta skyldast kapitalhópan. Grundarlagið er tikið undan til frælsa manninum. Tí er ikki nóg mikið við minstuløn, segði Petur Reinert.

Tað má berast so í bandi, at frælsi maðurin ikki verður troðkaður burtur av kapitaláhugamálum — væl stuðlað av hesum borgarliga alternativinum, helt Petur Reinert fram.

— Hvat ætla tit við frælsa manninum, grundstúðulin undir føroyskum vinnulívi. Hesir hugsa sjálvandi sum so, at tað loysir seg betur at fara við skipunum, sum liggja á útróðarmiðjunum.

Eysturoyar tingmaðurin hjá Tjóðveldisflokkinum visti á, at tað er kvalitetsfiskur, sum kemur frá hesum útróðarmonnum:

— Men hesum monnum verður ikki givin møguleiki fyrri at lívbjarga sær, sló hann fast.

Lóginar eiga at endurskoðast

Petur Reinert kom eisini inn á stuðulsloggirnar frá 1975, og segði, at tíðin er kanska runnin frá allari stuðulsloggávi frá 1975. Hann helt, at øll lógin um ráfiskagrunnin átti at takast til umhugsan.

Annars upplýsti hann, at spurningurin um minstuløn til útróðarmenn var umrøddur mitt í 70-unum, men tá varð hildið, at ein minstulønarskipan fór at verða ov torfør at umsita. Tí varð loysnin við minstaforvinninun vald.

Trongdir burtur

Asbjørn Joensen, úr Sjálvstýrisflokkinum, tók eisini undir við tí, at útróðarmennirnir eru trongdir burtur.

— Spurningurin er, um hetta uppskotið er nokur loysn. Doyr vinnan ikki, um hesir útróðarmennirnir fáa nokur oyru. Nei, gevið teimum virkisøki, so klára teir seg.

Asbjørn Joensen helt, at hugskotið aftan fyrri uppskotið er gott, meðan uppskotið etir hansara tykki var ivasamt.

Hann segði, at støðan er ikki órðvisi, enn man kundi hugsa sær til fyrri 10 árum síðani, tá menn fóru at broyta fiskiveiðimynstrið.

Asbjørn Joensen spurdi, hvør orsøkin er til, at útróðarmenn ikki klára seg, tá tað stendur í uppskotinum, at hesin fiskurin er tann besti.

Sjálvur visti hann á, at øll stuðulsloggávan eigur at endurskoðast.

Asbjørn Joensen kom við nokrum tonkum um treyt fyrri at fáa minstuløn. Hann segði, at í staðin fyrri treytirnar í uppskotinum, kundi talið 120 útróðardagar verið brúkt 150.000 kr. árliga sum minstamark.

Hjálp — pengar ella øki

— Eftir tann farna veturin er tað givið, at heimaútróðurin má fáa hjálp, um

tað so er pengar ella øki, segði Eli Nolsøe, úr Sambandsflokkinum.

Hann kundi í stórum og heilum taka undir við uppskotinum.

— Eg vil fegin vera við til at fremja uppskotið, um tað er politiskt møgulegt.

Í hesum sambandi spurdi Eli Nolsøe, hvørjar ætlanir landsstýrið hevur á hesum øki.

Framsøgumaður Sambandsflokksins setti kortini spurnartekin við, um uppskot Javnaðarflokksins er tann besta loysnin. Hann segði, at hann hevur verið í samband við útróðarmenn, sum siga seg ivast.

Annars segði Eli Nolsøe, at prisurin eigur at vera hægri fyrri útróðarfisk, tí kvaliteturin er so góður.

Ivan Johannesen, figgjarnvevndarformaður, eisini úr Sambandsflokkinum, fór longur enn nakar annar. Hann visti á, at arbeidsskið á landi er tætt knýtt at útróðrum, og tá eingin fiskur er, hava hesi einki arbeiði. Ivan Johannesen helt tí spurningin vera, um tað er rætt at seta eina arbeidsskiðsstuðulsskipan í verk. — Hjá hesum arbeidsskiðslógunum er eingin møguleiki at fáa minstaforvinnin. Hesi eru ikki væl tryggjað. Tey fáa einki, segði hann.

Er ynskið hjá útróðrum

Vilhelm Johannesen gjørdi eftir umrøðuna viðmerkingar til tað, sum var komið fram. Til Eli Nolsøe segði hann, at hann hevur tosað við formannin í Klaksvíkar Útróðrarfelag og fleiri aðrir útróðarmenn. Allir hava sagt, at uppskotið er í tráð við ynski teirra.

Somuleiðis visti Vilhelm Johannesen til fleiri fundir í Klaksvíkar útróðrarfelag, har menn hava ført fram, at tað er neyðugt við eini minstuløn, tí minstforvinnin dugur einki, tá veðrið er ringt og teir slettis ikki sleppa út.

Annars visti framsøgumaður Javnaðarflokksins til eitt uppskot frá samgongutegningunum fyrri Norðoyar, Eli Nolsøe, Annfinn Kallsberg og Asbjørn Joensen, um endurgjald til útróðarmenn vegna ringt veður. Vilhelm Johannesen visti á, at hetta uppskotið settu teir fram, uttan at orða tað við hann ella hin tingmannin fyrri Norðoyar, Finnboğa Isaksen. Men, segði Vilhelm Johannesen, teir vóru neyðdir at taka uppskotið aftur...

Asbjørn Joensen segði Vilhelm Johannesen, at hetta landsstýrið hevur ikki eina tamma til útróðurin. Hinvegin er Føroya Banki latin upp fyrri troling. Somuleiðis visti hann á, at eitt øki á Suðuroyar Banka, sum annars varð brúkt til snellufiskiskap, er latið upp til troling.

— Er hetta at økja virkisøkið hjá útróðarmonnum, spurdi Vilhelm Johannesen.

Í hesum viðfangi visti hann eisini á, at landsstýrissamgongan hevur givið loyvi til EEC-skip at fiska inn at 21 fjórðingum við smærri meskum enn loyvt hevur verið. Eins og landsstýrið hevur loyvt útlendskum skipum at veiða eftir blálongu við 100 mm meskum.

— Er hetta at skapa økt virkisøkið, spurdi hann upaftur.

Vilhelm Johannesen tók aftur í tíðina og segði, at Sjálvstýrisflokkurin á sinni gekk inn fyrri garna veiði á Norðhavinum.

Um trolloyvini í ár visti framsøgumaður Javnaðarflokksins á, at hann hevur hoyrt, at hetta tal er tvífaldað í mun til tað talið, tá hetta landsstýrið tók við.

— Og hetta er uttan íva hent við vælsiglnisi frá Asbirna Joensen, endaði Vilhelm Johannesen.

Ikki tvífaldað

Annfinn Kallsberg, landsstýrismaður, upplýsti, at trolloyvini eru ikki tvífaldað, men at landsstýrið hevur hækkað loyvini úr 22 upp í 28 eftir tilmæli frá Fiskivinnuráðnum. (Talið var 16, tá hetta landsstýrið tók við). Annars upplýsti landsstýrismaðurin, at 42 bátar hava søkt um trolloyvi.

Eisini upplýsti Annfinn Kallsberg, at landsstýrið arbeiðir við spurninginum at friða nokur øki eftir tilmæli frá Fiskivinnuráðnum. Somuleiðis arbeiðir landsstýrið við einum uppskoti um at broyta mynstringar- og manningarlógina.

Orðaskiftið endaði við einum orðadrátti millum Adolf Hansen og Vilhelm Johannesen um ymiskt í uppskotinum. Adolf Hansen segði seg ikki taka undir við tí.

Uppskotið skal nú viðgerast í Fiskivinnunevnd lögtingsins.

Undir orðaskiftinum fanst Petur Reinert annars at arbeidslagnum hjá Fiskivinnunevndini. Hann upplýsti, at uppskot Tjóðveldisflokksins um vrakarastovnin hevur ligið í nevndini í átta mánaðir. Formaður í Fiskivinnunevndini er Jógván Olsen, úr Sambandsflokkinum.

Landsstýrið ikki friðað ein tamma

Sum eina viðmerking til

jo-mo